Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Antropologia fizyczna - wykład , PG_00139733						
Kierunek studiów	Archeologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2024 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027			
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów			
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji	na uczelni			
Rok studiów	3		Język wykładowy	polski Przekazywane są nazwy angielskie podstawowych pojęć z zakresu antropologii fizycznej.			
Semestr studiów	5		Liczba punktów ECTS	3.0			
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia	egzamin			
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Archeologii						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr hab. Anna Strobin					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		45.0	77
Cel przedmiotu	Zaznajomienie studenta z podstawowymi zagadnieniami z zakresu paleoantropologii, antropologii historycznej, bioarcheologii, tafonomii. Opanowanie wiadomości z zakresu osteologii człowieka, mianownictwa anatomicznego, technik i metod antropologicznych wspomaganych przez analizy genetyczne i izotopowe. Nabycie umiejętności teoretycznych do rozpoznawania poszczególnych kości szkieletu ludzkiego, dającej możliwość pracy przy eksploracji grobów (inhumacyjnych i ciałopalnych) oraz pozwalającej na przygotowywanie dokumentacji antropologicznej.						

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[ARCHL3_K01] Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
[ARCHL3_K02] Jest gotów do uznania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu w aspekcie analiz gabinetowych jak i prac terenowych	Jest gotów do uznania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu w aspekcie analiz gabinetowych jak i prac terenowych.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
[ARCHL3_U07] Potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym) zarówno na etapie prac terenowych, jak i ich opracowania wyników	Potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także z udziałem antropologów fizycznych) zarówno na etapie prac terenowych, jak i ich opracowania wyników.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
[ARCHL3_U03] Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii z zakresu archeologii	Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii z zakresu antropologii fizycznej.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
[ARCHL3_W01] Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu nauk humanistycznych	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu paleoantropologii, antropologii historycznej i biologii populacji pradziejowych.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[ARCHL3_U08] Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport

Treści przedmiotu

Wybrane zagadnienia: definicja i zakres antropologii fizycznej, związki z innymi dyscyplinami (tj. archeologią, genetyką), biokulturowy wymiar antropologii, elementy metodologii nauk przyrodniczych, bioarcheologia i tafonomia, filogeneza człowieka (powstanie gatunku ludzkiego i czynniki hominizacji), zróżnicowanie wewnątrzgatunkowe człowieka współczesnego, badanie populacji pradziejowych (osteologia, osteometria, kraniometria, kranioskopia, cechy epigenetyczne itp.), podstawowe metody badawcze stosowane antropologii (karty grobów), określanie płci i wieku w chwili śmierci, różnice międzypopulacyjne w budowie szkieletu, szacowanie wysokości ciała, paleopatologie, markery stresu, metodyka badań kości z grobów ciałopalnych, pobieranie próbek do badań specjalistycznych (izotopy, DNA).

Wymagania wstępne i dodatkowe

Znajomość epok historycznych i kultur archeologicznych, znajomość podstawowych typów źródeł archeologicznych i metod ich interpretacji (kontekst archeologiczny), znajomość podstaw tafonomii, znajomość obrządku pogrzebowego w różnych kulturach pradziejowych, znajomość metod i dokumentacji archeologicznych badań terenowych

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
egzamin ustny lub pisemny	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur

Podstawowa lista lektur

Bochenek A., Reicher M., 1990, *Anatomia człowieka*, t. 1, Warszawa

Malinowski A., Strzałko J. (red.), 1989, Antropologia, Warszawa-Poznań.

Piontek J., 1996, Biologia populacji pradziejowych. Zarys metodyczny, Poznań.

Ubelaker D.H., 1989, *Human Skeletal Remains: Excavation, An alysis, Interpretation*, Taraxacum, Washington.

White T.D., Folkens P.A., 2005, The Human Bone Manual, San Diego.

	Uzupełniająca lista lektur	Bass W.M., 1995, Human osteology: a laboratory and field manual, Missouri Archaeological Society. Buikstra J.E., Ubelaker H.D. (ed.), 1994, Standards for Data Collection from Human Skeletal Remains, Arkansas Archaeological Survey, Research Series 44, Fayetville. Brickley M., McKinley J.I., 2004, *Guidelines to the Standards for Recording Human Remains*, IFA paper 7, 62. Leakey R., 1995, Pochodzenie człowieka, Warszawa. Ortner D.J., 2003, Identification of Pathological Conditions in Human Skeletal Remains, San Diego & London.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	1. Filogeneza człowieka 2. Homo neanderthalensis 3. Różnice w budowie mózgoczaszki	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.